

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum actus matrimonij excusetur per bona prædicta? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

per determinata, quam matrimonium significat.
Ad tertium dicendum, quod nuptia secundum
August. * sunt bonum mortaliū: unde in resurre-
ctione, neque nubent, neque nubentur, ut dicitur
Matth. 22. Et ideo vinculum matrimonij non se ex-
tendit ultra vitam, in qua contrahitur: & ideo* dici-
tur inseparabile, quia non potest in hac vita separari
sed per mortē, siue corporalem post carnalem cō-
iunctionem, siue spiritualem post spiritualem tantum.
Ad quartum dicendum, quod quamuis consensus
facit matrimonium, non sit perpetuus materialiter,
sed est, quantum ad substantiam actus, quia ille
cessat, & potest contrarius succedere: tamen
formaliter loquendo, est perpetuus, quia est de per-
petuitate vinculi; alias non faceret matrimonium: non
enim consensus ad tempus in aliquam, matrimonium
facit. Et dico formaliter, secundum quod actus acci-
piuntur ab obiecto: & secundum hoc matrimo-
nium ex consensu inseparabilitatem accipit.
Ad quintum dicendum, quod in sacramentis, in-
cipit imprimi character, traditur potestas ad
actus spirituales: sed in matrimonio, ad actus corpo-
rales. Unde matrimonium ratione potestatis, quam in
se recipiunt coniuges accipiunt, conuenit cum sacra-
mentis, in quibus character imprimitur; & ex hoc ha-
bet inseparabilitatem, ut Magister * dicit: sed differt
in quantum potestas illa est ad actus corpo-
rales; & propter hoc non imprimit characterem spi-
ritualem.

de bono
coniu-
gali ex c. 24
to 6.
* Aug. de
bono con-
iug. c. 7.
& 15. &
de adul-
terinis cō-
iug. li. 2.
cap. 5. &
Amb. in
c. 16. Luc.

li. 4 sent.
d. 30. §.
D.

ARTIC. IV.

Primum actus matrimonij excusatur per bona
prædicta?

202.

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod actus
matrimonij non possit excusari per bona præ-
dicta, ut non sit omnino peccatum. Quia quicumque
facit damnum maioris boni propter minus bo-
num, peccat, quia inordinate sustinet. Sed bonum
matrimonij quod dicitur in ipso actu conjugali, est
supplementum
D d
maius

maius quàm hæc tria coniugij bona. Ergo prædicta bona non sufficiunt ad excusandum conjugalem concubitum.

¶ 2 Præterea, Si bonum malo addatur in genere moris, totum efficitur malum, non autem totum bonum: quia vna circumstantia mala facit actum malum, non autem vna bona facit ipsum bonum. Sed actus conjugalis, secundum se est malus; aliàs excusatione non indigeret. Ergo bona matrimonij adiuncta non possunt ipsum bonum facere.

¶ 3 Præterea, Vbiicumque est immoderatio passionis, ibi est vitium in moribus. Sed bona matrimonij non possunt efficere, quin delectatio illius actus sit immoderata. Ergo non possunt excusare quin sit peccatum.

¶ 4 Præterea, Verecundia non est nisi de corpore actu, secundum Damascenum *. Sed bona matrimonij non tollunt erubescuntiam ab illo actu. Ergo non possunt excusare quin sit peccatum.

SED contra, Concubitus conjugalis non differt a fornicario, nisi per bona matrimonij. Si ergo hæc non sufficerent excusare ipsum, tunc matrimonium semper illicitum remaneret: quod est contra id quod habitum est supra *.

¶ Præterea, Bona matrimonij se habent ad aliam eius, sicut circumstantiæ debita, sicut dictum est. Sed circumstantiæ tales sufficienter faciunt quod actus aliquis non sit malus. Ergo & hæc bona possunt excusare matrimonium, ut nullo modo sit peccatum.

RESPONDEO dicendum, quod aliquis actus dicitur excusari dupliciter. Vno modo, ex parte facientis, ita quod non imputetur facienti in culpa, quamvis sit malus; vel saltem non in tantam culpam, sicut ignorantia dicitur excusare peccatum, in toto vel in parte. Alio modo dicitur excusari actus in parte sui, ita scilicet, quod non sit malus. Et hoc modo prædicta bona dicuntur excusare actum matrimonij. Ex eodem autem habet actus aliquis, quod semper est

lib. 2. ethod. fr-dei, c. 15.

** in 4. d. 41. ar. 3. præfert. in resp. ad 4. et 5. art. 1. huius q. ad 4.*

in malis in genere moris, & quod sit bonus: quia non est aliquis actus indifferens, vt in 2. libro dictum est. Dicitur autem aliquis humanus actus bonus dupliciter. Vno modo, bonitate virtutis: & sic habet ut sit quod sit bonus ex his quæ ipsum in medio ponunt: & hoc faciunt in actu matrimonij, fides & caritas, vt ex dictis patet. Alio modo, bonitate sacramenti, secundum quod actus non solum bonus, sed etiam sanctus dicitur. Et hanc bonitatem habet actus matrimonij ex indiuisibilitate coniunctionis, secundum quam significat coniunctionem Christi ad ecclesiam: & sic patet quod prædicta bona sufficienter actum matrimonij excusant.

Ad primum ergo dicendum, quod per matrimonij actum non incurrit homo damnum rationis, quantum ad habitum, sed solum quantum ad actum: nec est inconueniens quod quandoque aliquis actus, qui est melior secundum genus suum, interrumpatur pro aliquo minus bono actu. Hoc enim sine peccato fieri potest: sicut patet in eo qui ab actu contemplationis abicit, vt interdum actioni vacet.

Ad secundum dicendum, quod ratio illa procedit, si malum quod inseparabiliter comitatur consequitur, esset malum culpæ. Nunc autem non est malum culpæ, sed pænæ tantum, quæ est inobedientia concupiscentiæ ad rationem: & ideo ratio non sequitur. Ad tertium dicendum, quod superabundantia passionis, quæ facit vitium, non attenditur secundum quantitatem ipsius ad intensionem, sed secundum proportionem ipsius ad rationem: vnde tunc solum passio reputatur immoderata, quando limites rationis excedit. Delectatio autem quæ fit in actu matrimoniali, quæ fit intensissima secundum quantitatem, non tamen excedit limites sibi à ratione præfixos ante principium suum, quamuis in prædicta delectatio ratio eos ordinare non possit.

Ad quartum dicendum, quod turpitude illa quæ super est in actu matrimoniali, & erubescenciam.

D d 2 facit

idē supra
q 41. a 4.
corp.

ar. 2. hu-
ius quæst.
corp. 29.
hoc præ-
sertim.

ar. 3. q.
41. ad 3o.

ar. 3. q.
41. ad 6.

4° QVÆST. XLIX. ART. V.
facit, est turpitudinis & non culpæ: quia de quo
libet defectu homo naturaliter erubescit.

ARTIC. V.

*Vtrum actus matrimonialis excusari possit sine
bonis matrimonij?*

203
Conc. Tri
dent. sess.
24. in pr.
S. Gratia
vero.

AD quintum sic proceditur. Videtur, quod actus
matrimonialis excusari possit etiam sine bonis
matrimonij. Qui enim à natura tantum mouetur ad
actum matrimonij, non videtur aliquod bonum ma-
trimonij intendere: quia bona matrimonij pertinent
ad gratiam vel virtutem. Sed quando aliquis solo
appetitu naturali mouetur ad actum prædictum, non
videtur esse peccatum: quia nullum naturale est ma-
lum, cum malum sit præter naturam, & præter ordi-
nem, vt Dion. * dicit. Ergo actus matrimonialis ex-
cusari potest, etiam sine bonis matrimonij.

t. 4. de di
u. nom.
aliquan-
sulū an-
te fin.

¶ 2 Præterea, ille qui vitur coniuge ad fornicationem vitandam, non videtur aliquod bonum matrimonij intendere. Sed talis non peccat, vt videtur: quia ad hoc est matrimonium concessum humanæ infirmitati, vt fornicatio vitetur; vt patet 1. Corinth. 7. Ergo etiam sine bonis matrimonij potest actus eius excusari.

¶ 3 Præterea, ille qui vitur re sua ad libitum, non facit contra iustitiam: & sic non peccat, vt videtur. Sed per matrimonium vxor efficitur res viri, & è contrario. Ergo si se inuicem ad libitum vtantur in libidine mouente, non videtur esse peccatum; & sic idem quod prius.

¶ 4 Præterea, illud quod est bonum ex genere, non efficitur malum, nisi ex mala intentione fiat. Sed actus matrimonialis quo quis cognoscit suam, est ex genere bonus. Ergo non potest esse malus, nisi mala intentione fiat. Sed potest bona intentione fieri etiam si non intendat aliquod bonum matrimonij, puta, cum quis salutem corporalem per hoc intendit sequi, aut consequi. Ergo videtur, quod etiam sine matrimonij bonis, actus ille possit excusari.

SED